অধ্যায় - ২০

বিবাহ সম্বন্ধীয় অপৰাধবোৰৰ বিষয়ে

প্ৰতাৰণামূলক ভাবে বিধিসন্মত বিবাহৰ বিশ্বাস উৎপ্ৰেৰিত কৰি পুৰুষৰ দ্বাৰা কৰা সহবাস।

৪৯৩। এনে প্ৰত্যেক ব্যক্তি যিজনে তেওঁৰ সৈতে বিধিসন্মত ভাবে বিবাহিত নোহোৱা যি কোনো তিৰোতাক প্ৰতাৰণা কৰি এনেদৰে বিশ্বাস কৰায় যে তাই তেওঁৰ সৈতে বিধিসন্মত ভাবে বিবাহিতা হৈছে আৰু সেই বিশ্বাসত তেওঁৰ সৈতে সহবাস বা যৌন সঙ্গম কৰায়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

পতি বা পত্নীৰ জীৱন কালত পুনৰ বিবাহ কৰা।

৪৯৪। যিয়ে, পতি আৰু পত্নী জীয়াই থকা অৱস্থাত, এনে কোনো ক্ষেত্ৰত বিবাহ কৰায় যি ক্ষেত্ৰত তেনে পতি বা পত্নীৰ জীৱন কালত হোৱা বাবে তেনে বিবাহ বাতিল হয়, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

ব্যতিক্ৰম — এই ধাৰাটো এনে কোনো ব্যক্তিলৈ বিস্তাৰিত নহয়, যাৰ তেনে পতি বা পত্নীৰ সৈতে বিবাহ সক্ষম অধিকাৰিতা সম্পন্ন ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা বাতিল বুলি ঘোষিত হৈছে,

নাইবা এনে কোনো ব্যক্তিলৈ বিস্তাৰিত নহয় যিজনে পূৰ্বৰ পতি বা পত্নীৰ জীৱন কালত বিবাহ কৰে, যদি পৰবৰ্ত্তী বিবাহৰ সময়ত তেনে পতি বা পত্নী তেনে ব্যক্তিৰ পৰা একে ৰাহে সাত বছৰ কাল অনুপস্থিত হৈ আছে আৰু তেনে ব্যক্তিৰ দ্বাৰা সেই সময়ছোৱাৰ ভিতৰত জীয়াই থকা বুলি শুনা নাই, যদিহে তেনে পৰবৰ্ত্তী বিবাহ কৰা ব্যক্তিজনে, তেনে বিবাহ অনুষ্ঠিত হোৱাৰ পূৰ্বে , তেনে বিবাহ যিজন ব্যক্তিৰ সৈতে কৰা হৈছে, তেওঁক তথ্যৰ প্ৰকৃত অৱস্থাটো, সেইবোৰৰ যিমানখিনি তেওঁৰ বা তাইৰ জনা আছে, জনায়।

যিজন ব্যক্তিৰ সৈতে পিছৰ বিবাহকৰা হৈছে তেওঁৰ পৰা পূৰ্বৰ বিবাহৰ কথা গোপন কৰি একে অপৰাধ কৰে।

৪৯৫। যিয়ে, যিজন ব্যক্তিৰ সৈতে পিছৰ বিবাহ কৰা হৈছে তেওঁৰ পৰা পূৰ্বৰ বিবাহৰ কথাটো গোপনে ৰাখে, অন্তিম পূৰ্ববৰ্ত্তী ধাৰাটোত পৰিভাষিত অপৰাধটো কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দহ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

বিধিসন্মত বিবাহ নোহোৱাকৈ প্ৰবঞ্চনামূলক ভাবে বিবাহ উৎসৱ পালন কৰা।

৪৯৬। যিয়ে, অসাধুভাবে বা প্ৰবঞ্চনামূলক অভিপ্ৰায়েৰে, বিবাহিতা হোৱাৰ উৎসৱটো পালন কৰে, এনেদৰে জানিও যে তেওঁ তাৰ দ্বাৰা বিধিসন্মত ভাবে বিবাহিতা হোৱা নাই, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব, আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।

ব্যভিচাৰ।

৪৯৭। যিয়ে, এনে এগৰাকী ব্যক্তিৰ সৈতে যৌন সঙ্গম কৰে যিগৰাকী ব্যক্তি আন এজন মানুহৰ পত্নী আৰু তেনে বুলি তেওঁ জানে বা বিশ্বাস কৰিবলৈ তেওঁৰ কাৰণ আছে, সেই মানুহজনৰ সন্মতি বা যৌন সন্মতি অবিহনে, তেনে যৌন সঙ্গম ধৰ্ষণৰ পৰ্য্যায়ৰ নহলে, তেওঁ ব্যভিচাৰ অপৰাধটোৰ বাবে দায়ী হব, আৰু তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব। এনে ক্ষেত্ৰত পত্নী গৰাকী অপপ্ৰেৰক ৰূপে দণ্ডনীয় নহ'ব।

আপৰাধিক অভিপ্ৰায়েৰে বিবাহিত তিৰোতাক ফুচুলাই নিয়া বা আতৰাই নিয়া বা আটক কৰি ৰখা।

৪৯৮। যিয়ে, এনে কোনো নাৰী এগৰাকীক যি আন কোনো পুৰুষৰ পত্নী আৰু যাক তেওঁ তেনে বুলি জানে বা বিশ্বাস কৰিবলৈ তেওঁৰ কাৰণ আছে, সেই পুৰুষজনৰ পৰা বা সেই পুৰুষজনৰ হৈ তিৰোতা গৰাকীৰ তত্ত্বাবধানৰ দায়িত্ব থকা কোনো ব্যক্তিৰ পৰা এনে অভিপ্ৰায়েৰে আতৰাই নিয়ে বা ফুচুলাই নিয়ে যাতে তিৰোতা গৰাকী কোনো ব্যক্তিৰ সৈতে অবৈধ যৌন সঙ্গম কৰিব পাৰে, বা তেনে কোনো তিৰোতাক সেইটো অভিপ্ৰায়েৰে গোপনে ৰাখে বা আটক কৰি ৰাখে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

[১]অধ্যায় - ২০ ক

পতি বা পতিৰ সম্বন্ধীয়ৰ দ্বাৰা নিষ্ঠুৰতাৰ বিষয়ে

কোনো নাৰীৰ পতি বা পতিৰ সম্বন্ধীয়ৰ দ্বাৰা তেওঁৰ প্ৰতি নিষ্ঠুৰতা কৰা।

৪৯৮ক। যিয়েই, কোনো নাৰীৰ পতি বা পতিৰ সম্বন্ধীয় হৈ এনে নাৰীৰ প্ৰতি নিষ্ঠুৰতা কৰে তেওঁ কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দয়ী হব।

স্পষ্টীকৰণ - এই ধাৰাৰ উদ্দেশ্যে "নিষ্ঠুৰতা" মানে,—

(ক) জানি বুজি কৰা কোনো আচৰণ যি এনে প্ৰকৃতিৰ যাৰ দ্বাৰা সেই নাৰীক আত্মহত্যা কৰাৰ নিমিত্তে প্ৰেৰিত কৰাৰ বা সেই নাৰীৰ জীৱন, অঙ্গ বা স্বাস্থ্যৰ (মানসিকেই হওঁক বা শাৰীৰিকেই হওঁক) গুৰুতৰ ক্ষতি বা বিপদ ঘটোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে ; বা

(খ) কোনো নাৰীক এই নিমিত্তে হাৰাশাস্তি কৰা যে তেওঁৰ বা তেওঁৰ কোনো সম্বন্ধীয় কোনো সম্পত্তি বা মূল্যবান প্ৰতিভূতিৰ কোনো বিধি বিৰুদ্ধ দাবী পূৰণ কৰাৰ নিমিত্তে প্ৰপীড়িত কৰা হয় বা কোনো নাৰীক এই কাৰণে হাৰাশাস্তি কৰা হয় যে তেওঁৰ কোনো সম্বন্ধীয় এনে দাবী পূৰণ কৰাত অসফল হৈছে।]

অধ্যায় - ২১

মানহানিৰ বিষয়ে

মানহানি।

৪৯৯। যিয়ে, হয় মুখেৰে কোৱা বা পঢ়িবৰ অভিপ্ৰায়ে লিখা শব্দেৰে, বা সংকেতৰে, বা দৃশ্য ৰূপনেৰে, কোনো ব্যক্তি সম্পৰ্কে কোনো দোষাৰোপ, তেনে দোষাৰোপ তেনে ব্যক্তিজনৰ খ্যাতি হানি কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে, বা হানি কৰিব বুলি জানিও বা তেনে বিশ্বাস কৰিবলৈ কাৰণ থকাত, কৰে বা প্ৰকাশ কৰে, তেওঁ ইয়াত ইয়াৰ পিছত ব্যতিক্ৰম কৰা ক্ষেত্ৰবোৰৰ বাহিৰে আনবোৰ ক্ষেত্ৰত, সেই ব্যক্তিজনৰ মানহানি কৰা বুলি কোৱা হয়।

স্পষ্টীকৰণ ১ - কোনো মৃত ব্যক্তিৰ সম্পৰ্কে কোনো দোষাৰোপ কৰাটো মানহানিৰ পৰ্য্যায়ৰ হব পাৰে, যদি সেই দোষাৰোপে সেই ব্যক্তিজনৰ, যদিহে জীৱিত থাকিলহেঁতেন, খ্যাতি, হানি কৰিলেহেঁতেন আৰু এইটো তেওঁৰ পৰিয়ালবৰ্গৰ বা আন নিকটাত্মীয়বোৰৰ অনুভূতিত আঘাত দিয়াৰ অভিপ্ৰায়েৰে কৰা হৈছে।

স্পষ্টীকৰণ ২ -কোনো কোম্পানী বা ব্যক্তিবোৰৰ সস্থা বা সমূহৰ সম্পৰ্কে তেনেৰূপে দোষাৰোপ কৰাটো মানহানিৰ পৰ্য্যায়ৰ হব পাৰে।

স্পষ্টীকৰণ ৩ - বৈকল্পিকৰ ৰূপত বা ব্যঙ্গাত্মক ভাবে প্ৰকাশিত দোষাৰোপ, মানহানিৰ পৰ্য্যায়ৰ হব পাৰে।

স্পষ্টীকৰণ ৪ - এনে কোনো দোষাৰোপে কোনো ব্যক্তিৰ খ্যাতি হানি কৰা বুলি কোৱা নহয়, যদিহে সেই দোষাৰোপটোৱে প্ৰত্যক্ষ ভাবে বা পৰোক্ষভবে আন ব্যক্তিৰ বিবেচনাত সেই ব্যক্তিজনৰ নৈতিক বা বৌদ্ধিক চৰিত্ৰ হেয় নকৰে বা তেওঁৰ জাতি বা তেওঁৰ আজীৱিকা সম্বন্ধে সেই ব্যক্তিজনৰ চৰিত্ৰ হেয় নকৰে, বা সেই ব্যক্তিজনৰ প্ৰত্যয়ৰ অৱনতি নঘটায়, বা এনে বুলি বিশ্বাস নকৰায় যে সেই ব্যক্তিজনৰ দেহটো ঘৃনণীয় অৱস্থাত বা সাধাৰণতে লজ্জাজনক বুলি বিবেচনা কৰা এনে এটা অৱস্থাত আছে।

১। ১৯৮৩ চনৰ ৪৬ নং অধিনিয়মৰ দ্বাৰা ২ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

দৃষ্টান্তসমূহ

(ক) 'ক' ই কৈছে 'জ' এজন সাধু মানুহ, তেওঁ কেতিয়াও 'খ'ৰ ঘড়ীটো চুৰি কৰা নাছিল; এইটো বিশ্বাস কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে যে 'জ' ই 'খ' ৰ ঘড়ীটো নিশ্চয় চুৰি কৰিছিল। এইটো মানহানি, যদিহে ই ব্যতিক্ৰমবোৰৰ কোনোটোৰ অন্তৰ্ভুক্ত নহয়।

(খ) 'খ'ৰ ঘড়ীটো কোনে চুৰি কৰিছিল সেইটো 'ক'ক সোধা হ'ল। 'ক'ই 'জ'ৰ পিনে আঙুলিয়ালে, এনেদৰে বিশ্বাস কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে যে 'জ' ই 'খ'ৰ ঘড়ীটো চুৰি কৰিছিল। এইটো মানহানি, যদিহে ই ব্যতিক্ৰমবোৰৰ কোনোটোৰ অন্তৰ্ভুক্ত নহয়।

(গ) 'জ'ই 'খ'ৰ ঘড়ীটো লৈ দৌৰি যোৱা চিত্ৰ এখন 'ক'ই আঁকিলে, এইটো বিশ্বাস কৰোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে যে 'জ'ই 'খ'ৰ ঘড়ীটো চুৰি কৰিছিল। এইটো মানহানি, যদিহে ই ব্যতিক্ৰমবোৰৰ কোনোটোৰ অন্তৰ্ভুক্ত নহয়।

প্ৰথম ব্যতিক্ৰম — সত্যৰ কথাৰ আৰোপ যিটো লোক কল্যাণৰ বাবে কৰা বা প্ৰকাশিত কৰা অপেক্ষিত হয় — এজন ব্যক্তিৰ বিষয়ে যিটো সত্য সেইটো আৰোপ কৰাটো মানহানি নহয়। যদি আৰোপ কৰাটো বা প্ৰকাশ কৰাটো লোক কল্যাণৰ বাবে হয়। এইটো লোক কল্যাণৰ বাবে হয় নে নহয়, ই এটা তথ্যৰ প্ৰশ্ন।

দ্বিতীয় ব্যতিক্ৰম — লোকসেৱকৰ লোক আচৰণ — লোককৃত্য সমূহৰ নিৰ্বহনত লোক সেৱক এজনৰ আচৰণ সম্পৰ্কে, বা তেওঁৰ চৰিত্ৰ সম্পৰ্কে, যি কোনো ধৰণৰেই নহওঁক কিয় যি সদ্‌বিশ্বাসত কোনো অভিমত প্ৰকাশ কৰাটো মানহানি নহয়, সেই আচৰণত তেওঁৰ চৰিত্ৰ যিমান দূৰ প্ৰতীত হয়, সিমানলৈহে আৰু তাৰ বেছি নহয়।

তৃতীয় ব্যতিক্ৰম — কোনো লোক প্ৰশ্নৰ সম্বন্ধত কৰা কোনো ব্যক্তিৰ আচৰণ - কোনো লোক প্ৰশ্নৰ সম্বন্ধত কৰা কোনো ব্যক্তিৰ আচৰণ সম্পৰ্কে, আৰু তেওঁৰ চৰিত্ৰ সম্পৰ্কে, সেই আচৰণত তেওঁৰ চৰিত্ৰ যিমান দূৰ প্ৰতীত হয়, সিমান খিনিলৈহে আৰু তাতকৈ বেছি নহয়, যি কোনো ধৰণৰেই নহওঁক কিয় সদ্‌বিশ্বাসত কোনো অভিমত প্ৰকাশ কৰাটো মানহানি নহয়।

দৃষ্টান্ত

লোক প্ৰশ্ন এটাত চৰকাৰৰ ওচৰত দৰ্খাস্ত কৰাত, লোক প্ৰশ্ন এটাত এখন জনসভা তলব কৰাত স্বাক্ষৰ কৰাত, তেনে জনসভাত সভাপতিত্ব কৰাত বা উপস্থিত থকাত, লোক সমৰ্থন আহ্বান কৰা কোনো সমিতি গঠন কৰাত বা সদস্য ভুক্ত হোৱাত, এনে যি কোনো পদৰ বাবে এজন নিৰ্দ্দিষ্ট প্ৰাৰ্থীৰ হকে ভোটদান কৰাত বা প্ৰচাৰ কৰাত, যিটো পদৰ দায়িত্ববোৰৰ সুদক্ষ নিৰ্বহণত জনসাধাৰন স্বাৰ্থন্বিত, 'ক'ই সদ্ বিশ্বাসত 'জ'ৰ আচৰণ সম্পৰ্কে যি কোনো ধৰণেই নহওঁক কিয়, কোনো অভিমত প্ৰকাশ কৰাটো মানহানি নহয়।

চতুৰ্থ ব্যতিক্ৰম — ন্যায়ালয়ৰ কাৰ্য্যবাহীৰ প্ৰতিবেদন প্ৰকাশন — ন্যায়ালয়ৰ কাৰ্য্যবাহীৰ, বা তেনে কোনো কাৰ্য্যবাহীৰ ফলাফলৰ, সাৰতঃ সত্য প্ৰতিবেদন এটা প্ৰকাশ কৰাটো মানহানি নহয়।

স্পষ্টীকৰণ - ন্যায়ালয়ত বিচাৰৰ প্ৰাৰম্ভিক ৰূপে খোলা ন্যায়ালয়ত তদন্ত কৰি থকা শান্তিৰক্ষাকাৰী দণ্ডাধীশ বা আন পদাধিকাৰী ধাৰাটোৰ অৰ্থৰ অন্তৰ্গত এটা ন্যায়ালয়।

পঞ্চম ব্যতিক্ৰম — ন্যায়ালয়ত বিনিশ্চিত হোৱা গোচৰৰ গুণাগুণ বা সাক্ষীৰ আৰু আন জড়িত ব্যক্তিৰ আচৰণ — সদ্ বিশ্বাসত ন্যায়ালয়ৰ দ্বাৰা বিনিশ্চিত হোৱা, চিভিল বা দাণ্ডিক, কোনো গোচৰৰ গুণাগুণ সম্পৰ্কে, বা এনে গোচৰত পক্ষ, সাক্ষী বা অভিকৰ্ত্তাৰূপে কোনো ব্যক্তিৰ আচৰণ সম্পৰ্কে, বা তেনে ব্যক্তিৰ চৰিত্ৰ সম্পৰ্কে, যি কোনো ধৰণৰেই নহওঁক কিয়, কোনো অভিমত প্ৰকাশ কৰাটো মানহানি নহয়, যিমানদূৰ তেওঁৰ চৰিত্ৰ সেই আচৰণত প্ৰতীত হয়, আৰু তাতকৈ বেছি নহয়।

দৃষ্টান্ত সমূহ

(ক) 'ক' ই কলে— "মই ভাবো সেই বিচাৰটোত 'জ'ৰ সাক্ষ্য এনে পৰস্পৰ বিৰোধী যে তেওঁ নিশ্চয় নিৰ্বোধ বা অসৎ হব লাগিব"।

যদিহে তেওঁ সদ্ বিশ্বাসত এইটো কয় তেন্তে 'ক' ই ব্যতিক্ৰমটোৰ অন্তৰ্গত যিহেতু তেওঁ যিটো অভিমত ব্যক্ত কৰিছে সেইটো সাক্ষী হিচাপে 'জ'ৰ আচৰণত প্ৰতীত হোৱা - 'জ'ৰ চৰিত্ৰৰ সম্পৰ্কেহে কৰিছে, আৰু তাৰ বেছি নহয়।

(খ) কিন্তু যদি 'ক' ই কয় - "সেই বিচাৰত 'জ' ই দৃঢ়তাপূৰ্বক কৈছে সেইটো মই বিশ্বাস নকৰো কাৰণ মই তেওঁক এজন সত্যনিষ্ঠাহীন মানুহ বুলি জানো";

তেন্তে 'ক' এই ব্যতিক্ৰমটোৰ অৰ্ন্তগত নহয় যিহেতু 'জ'ৰ চৰিত্ৰৰ বিষয়ে তেওঁ যি মন্তব্য ব্যক্ত কৰিছে, সেইটো সাক্ষী হিচাপে 'জ'ৰ আচৰণৰ ওপৰত আধাৰিত এটা অভিমত নহয়।

ষষ্ঠ ব্যতিক্ৰম - লোক কাৰ্য্য সম্পাদনৰ গুণাগুণ - লিখকৰ দ্বাৰা জনসাধাৰণৰ ৰায়ৰ বাবে উপস্থাপন কৰা কোনো সম্পাদনৰ গুণাগুণ সম্পৰ্কে, বা এনে সম্পাদনত তেওঁৰ চৰিত্ৰ যিমানদূৰ পৰ্য্যন্ত হয়, সিমানখিনি পৰ্য্যন্ত লিখকৰ চৰিত্ৰ সম্পৰ্কে, আৰু তাতকৈ অধিক নহয়, সদ্ বিশ্বাসত কোনো অভিমত প্ৰকাশ কৰাটো মানহানি কৰা নহয়।

স্পষ্টীকৰণ - কোনো সম্পাদন জনসাধাৰণৰ ৰায়ৰ বাবে অভিব্যক্তভাবে বা লিখকৰ এনে কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা উপস্থাপন কৰিব পৰা যায় যি কাৰ্য্যই জন সাধাৰণৰ ৰায়ৰ বাবে তেনেদৰে উপস্থাপন কৰা বুলি বিবক্ষিত কৰে।

দৃষ্টান্ত সমূহ

(ক) কিতাপ প্ৰকাশ কৰা এজন ব্যক্তিয়ে সেই কিতাপখন জনসাধাৰণৰ ৰায়ৰ বাবে উপস্থাপন কৰে।

(খ) লোক সমক্ষত ভাষণ দিয়া ব্যক্তি এজনে সেই বক্তৃতাটো জনসাধাৰণৰ ৰায়ৰ বাবে উপস্থাপন কৰে।

(গ) ৰাজহুৱা মঞ্চ এখনত ওলোৱা অভিনেতা বা গায়ক এজনে তেওঁৰ অভিনয় বা গান জনসাধাৰণৰ ৰায়ৰ বাবে উপস্থাপন কৰে।

(ঘ) 'ক'ই 'জ'ই প্ৰকাশ কৰা কিতাপ এখনৰ বিষয়ে কলে "জ"ৰ কিতাপখন অজ্ঞতাপূৰ্ণ ; 'জ' নিশ্চয় এজন দুৰ্বল মানুহ হ'ব। 'জ'ৰ কিতাপখন অশিষ্টতাপূৰ্ণ, 'জ' নিশ্চয় এজন অসৎ মনৰ মানুহ হ'ব"। যদিহে তেওঁ সদ্ বিশ্বাসত এইটো কয়, তেন্তে 'ক' এই ব্যতিক্ৰমটোৰ অন্তৰ্গত, যিহেতু 'জ'ৰ বিষয়ে তেওঁ যি অভিমত ব্যক্ত কৰিছে সেইটো 'জ'ৰ কিতাপত 'জ'ৰ চৰিত্ৰ যিমানদূৰ পৰ্য্যন্ত প্ৰতীত হৈছে কেৱল সেইখিনিৰ সম্পৰ্কেহে, আৰু তাতকৈ অধিক নহয়।

(ঙ) কিন্তু যদি 'ক'ই কয় - "মই আচৰিত নহওঁ যে 'জ'ৰ কিতাপখন অজ্ঞতাপূৰ্ণ আৰু অশিষ্টতাপূৰ্ণ হৈছে, কাৰণ তেওঁ এজন দুৰ্বল মানুহ আৰু এজন লম্পট"। 'ক' ই ব্যতিক্ৰমটোৰ অন্তৰ্গত নহয়, যিহেতু 'জ'ৰ চৰিত্ৰৰ বিষয়ে তেওঁ যি অভিমত ব্যক্ত কৰিছে - সেইটো 'জ'ৰ কিতাপখনৰ ওপৰত আধাৰিত অভিমত নহয়।

সপ্তম ব্যতিক্ৰম - আন এজনৰ ওপৰত বিধি সন্মত প্ৰাধিকাৰ থকা ব্যক্তিৰ দ্বাৰা সদ্ বিশ্বাসত কৰা তিৰস্কাৰ - আন এজনৰ ওপৰত, হয় বিধিৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা বা সেই অন্যজনৰ সৈতে কৰা বিধি সন্মত সংবিদাৰ পৰা উদ্ভূত, কোনো প্ৰাধিকাৰ থকা ব্যক্তি এজনে এনে বিধি সন্মত প্ৰাধিকাৰ সম্পৰ্কীয় বিষয়ৰ ক্ষেত্ৰত সেই অন্যজনৰ আচৰণৰ সদ্ বিশ্বাসত তিৰস্কাৰ কৰাটো মানহানি নহয়।

দৃষ্টান্ত

কোনো ন্যায়াধীশে কোনো সাক্ষী বা ন্যায়ালয়ৰ পদাধিকাৰী এজনৰ আচৰণৰ সদ্ বিশ্বাসত

তিৰস্কাৰ কৰাটো ; বিভাগীয় প্ৰধান এজনে তেওঁৰ আদেশৰ বশবৰ্ত্তী সকলক সদ্ বিশ্বাসত তিৰস্কাৰ কৰাটো; পিতৃ বা মাতৃয়ে অন্য শিশুবোৰৰ উপস্থিতিত সদ বিশ্বাসত কোনো শিশুক তিৰস্কাৰ কৰাটো বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকে, যিজনে পিতৃ-মাতৃৰ যি কোনো এজনৰ পৰা প্ৰাধিকাৰ প্ৰাপ্ত হৈছে, অন্য ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উপস্থিতিত সদ্ বিশ্বাসত ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীক তিৰস্কাৰ কৰাটো; মালিক এজনে ভৃত্যক সেৱাৰ ক্ষেত্ৰত অমনোযোগিতাৰ বাবে সদ্ বিশ্বাসত তিৰস্কাৰ কৰাটো ; বেঙ্ক ব্যৱসায়ী এজনে তেওঁৰ বেঙ্কৰ কেচিয়াৰ এজনক এনে কেচিয়াৰৰূপে তেনে কেচিয়াৰৰ আচৰণৰ বাবে সদ্ বিশ্বাসত তিৰস্কাৰ কৰাটো এই ব্যতিক্ৰমৰ অন্তৰ্গত।

অষ্টম ব্যতিক্ৰম -- প্ৰাধিকৃত ব্যক্তিৰ ওচৰত সদ্ বিশ্বাসত দাখিল কৰা অভিযোগ -- কোনো ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগৰ বিষয়বস্তুৰ সম্পৰ্কত যিবিলাকৰ সেই ব্যক্তিজনৰ ওপৰত বিধি সন্মত প্ৰাধিকাৰ আছে, তেনেবোৰৰ যি কোনো এজনৰ ওচৰত সদ্ বিশ্বাসত অভিযোগ দাখিল কৰাটো মানহানি নহয়।

দৃষ্টান্ত সমূহ

যদি 'ক' ই দণ্ডাধীশ এজনৰ সন্মুখত সদ্ বিশ্বাসত 'জ' ৰ বিষয়ে অভিযোগ কৰে ; যদি 'ক'ই এজন ভৃত্য, 'জ'ৰ, আচৰণৰ বিষয়ে, 'জ'ৰ মালিকৰ ওচৰত সদ্ বিশ্বাসত অভিযোগ কৰে ; যদি 'ক' ই, এজন শিশু, 'জ'ৰ, আচৰণ সম্পৰ্কে, 'জ'ৰ পিতৃৰ ওচৰত সদ্ বিশ্বাসত অভিযোগ কৰে, তেন্তে 'ক' এই ব্যতিক্ৰমটোৰ অন্তৰ্গত হ'ব।

নৱম ব্যতিক্ৰম -- কোনো এজন ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ নিজৰ বা আনৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ্থে সদ্ বিশ্বাসত আৰোপ কৰা - আন এজনৰ চৰিত্ৰৰ ওপৰত আৰোপ কৰাটো মানহানি নহয়, যদিহে আৰোপটো, সদ্ বিশ্বাসত এইটো কৰা ব্যক্তিজনৰ বা অন্য কোনো ব্যক্তিৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ্থে, বা লোক হিতাৰ্থে কৰা হয়।

দৃষ্টান্ত সমূহ

(ক) 'ক', এজন দোকানীয়ে, তেওঁৰ ব্যৱসায় পৰিচালনা কৰা, 'খ' ক কৈছে - "তেওঁ তোমাক নগদ ধন নিদিলে 'জ'ক কোনো বস্তু বিক্ৰী নকৰিবা, কাৰণ তেওঁৰ সততাৰ ওপৰত মোৰ কোনো ভাল অভিমত নাই"। 'ক' ব্যতিক্ৰমটোৰ অন্তৰ্গত, যদি তেওঁ 'জ'ৰ ওপৰত এই আৰোপটো তেওঁৰ নিজৰ স্বাৰ্থ ৰক্ষাৰ্থে সদ্ বিশ্বাসত কৰিছে।

(খ) 'ক', এজন দণ্ডাধীশে, তেওঁৰ নিজৰ উৰ্দ্ধতন বিষয়ালৈ প্ৰতিবেদন দিওঁতে, 'জ'ৰ চৰিত্ৰৰ ওপৰত আৰোপ কৰিছে। ইয়াত যদিহে আৰোপটো সদ্ বিশ্বাসত, আৰু লোকহিতাৰ্থে কৰা হৈছে, 'ক' এই ব্যতিক্ৰমটোৰ অন্তৰ্গত।

দশম ব্যতিক্ৰম -- যিজন ব্যক্তিক জনোৱা হয় তেওঁৰ মঙ্গলৰ বাবে বা জনসাধাৰণৰ মঙ্গলৰ বাবে অভিপ্ৰেত সতৰ্কতা - এজন ব্যক্তিক আন এজন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে, সদ্ বিশ্বাসত, সতৰ্ক কৰাটো মানহানি নহয়, যদিহে তেনে সতৰ্কতা, যিজন ব্যক্তিক এইটো জনোৱা হয়, তেওঁৰ বা সেই ব্যক্তিজন স্বাৰ্থন্বিত হোৱা কোনোবা এজন ব্যক্তিৰ, বা জন সাধাৰণৰ মঙ্গলৰ বাবে, অভিপ্ৰেত হয়।

মানহানিৰ বাবে দণ্ড।

৫০০। যিয়ে, আন এজনৰ মানহানি কৰে, তেওঁ বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

মানহানিকৰ বুলি জনা বিষয় মুদ্ৰিত কৰা বা খোদিত কৰা।

৫০১। যিয়ে, জানিও বা বিশ্বাস কৰিবলৈ ভাল কাৰণ থকাতো যে তেনে বিষয় কোনো ব্যক্তিৰ বাবে মানহানিকৰ এনে কোনো বিষয় মুদ্ৰিত কৰে বা খোদিত কৰে, তেওঁ বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

মানহানিকৰ বিষয় থকা মুদ্ৰিত বা খোদিত বস্তু বিক্ৰী কৰা।

৫০২। যিয়ে, মানহানিকৰ বিষয় থকা কোনো মুদ্ৰিত বা খোদিত কৰা বস্তু ইয়াত এনে বিষয় থকা বুলি জানিও, বিক্ৰী কৰে বা বিক্ৰীৰ বাবে প্ৰস্তাৱ কৰে, তেওঁ বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অধ্যায় - ২২

আপৰাধিক ভীতি প্ৰদৰ্শন, অপমান আৰু বিৰক্তিৰ বিষয়ে

অপৰাধিক ভাবুকি।

৫০৩। যিয়ে, আন এজনক তেওঁৰ শৰীৰ, সন্মান বা সম্পত্তিৰ বা সেই ব্যক্তিজন স্বাৰ্থন্বিত হোৱা এনে যি কোনো এজনৰ শৰীৰ বা সন্মানৰ কোনো অনিষ্ট, কৰিব বুলি ভাবুকি এই অভিপ্ৰায়েৰে বা তেওঁক বা এনে ভাবুকি দিয়াটো এৰাবৰ উপায় স্বৰূপে সেই ব্যক্তিজনৰ দ্বাৰা এনে কোনো কাম কৰোৱা যায় যি কামটো কৰিবলৈ তেওঁ বৈধৰূপে আবদ্ধ নহয়, বা এনে কোনো কাম কৰাত ত্ৰুটী কৰোৱা যায় যিটো কাম কৰিবলৈ সেই ব্যক্তিজন বৈধৰূপে হক্‌দাৰ, তেওঁ আপৰাধিক ভীতি প্ৰদৰ্শন সংঘটিত কৰে।

স্পষ্টীকৰণ - ভাবুকি পোৱা ব্যক্তিজনে স্বাৰ্থন্বিত হোৱা কোনো মৃত ব্যক্তিৰ সন্মান হানি কৰিবলৈ দিয়া ভাবুকি এটাও এই ধাৰাটোৰ অন্তৰ্গত।

দৃষ্টান্ত

'ক' ই চিভিল বাদ এটাৰ অভিযোজন কৰাৰ পৰা বিৰত থাকিবলৈ 'খ'ক উৎপ্ৰেৰিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে 'খ'ৰ ঘৰ পুৰি পেলাব বুলি ভাবুকি দিছে। 'ক' আপৰাধিক ভীতি প্ৰদৰ্শনৰ বাবে দোষী।

শান্তিভঙ্গ কৰিবলৈ প্ৰকোপিত কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে অভিপ্ৰায় পূৰ্বক অপমান।

৫০৪। যিয়ে, কোনো ব্যক্তিক অভিপ্ৰায় পূৰ্বক অপমান কৰে, আৰু তাৰ দ্বাৰা সেই ব্যক্তিক এই অভিপ্ৰায়েৰে বা এইটো সম্ভাব্য বুলি জানিও প্ৰকোপিত কৰে যে এনে প্ৰকোপনৰ দ্বাৰা তেওঁক লোক শান্তি ভঙ্গ কৰাৰ বা আন কোনো অপৰাধ সংঘটিত কৰাব তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

লোক অপকৰ্ম সাধনত সাহাৰ্য্যকাৰী বিবৃতি।

[১][৫০৫। [২][(১)] যিয়ে-

(ক) [৩][ভাৰত] ৰ কোনো সেনাবাহিনী, [৪][নৌ সেনা, বা বায়ুসেনাৰ] কোনো পদাধিকাৰী, সৈনিক, [৫][নাবিক বা বায়ু সৈনিকৰ] বিদ্ৰোহ ঘটোৱাৰ অভিপ্ৰায়েৰে, বা যাৰ দ্বাৰা এইটো সম্ভাব্য বা তেনেৰূপে তেওঁৰ কৰ্ত্তব্য অন্যথা অৱহেলা কৰা বা কৰ্ত্তব্য পালন কৰাত ব্যৰ্থ হয়; বা

(খ) জনসাধাৰণক বা জনসাধাৰণৰ কোনো ভাগত ভয় বা ত্ৰাস ওপজাব পাৰে যাৰ দ্বাৰা ব্যক্তিয়ে ৰাজ্যখনৰ বিৰুদ্ধে বা লোক প্ৰশান্তিৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধ কৰিবলৈ উৎপ্ৰেৰিত হব পাৰে ; বা

(গ) ব্যক্তিবৰ্গৰ কোনো শ্ৰেণী বা সম্প্ৰদায় আন কোনো শ্ৰেণী বা সম্প্ৰদায়ৰ বিৰুদ্ধে কোনো অপৰাধ কৰিবলৈ উত্তেজিত কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে,

---

১। ১৮৯৮ চনৰ ৪ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৬ ৰ দ্বাৰা মূল ধাৰাৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

২। ১৯৬৯ চনৰ ৩৫ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ ৰ দ্বাৰা ৫০৫, সেই ধাৰাৰ উপধাৰা (১) হিচাপে পুনঃ সংখ্যায়িত কৰা হৈছে।

৩। বিধি অনুকূলন আদেশ, ১৯৫০ ৰ দ্বাৰা, (I) "হাৰ মাজেষ্টিৰ বা ইম্পিৰিয়েল চাৰ্ভিচ টপ্‌চৰ" বাবে প্ৰতিস্থাপিত "মেজেশ্‌টী"ৰ পিছত থকা বা 'ৰয়েল ইণ্ডিয়ান" শব্দসমূহ ১৯৩৪ চনৰ ৩৪ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা লোপ কৰা হৈছে।

৪। ১৯২৭ চনৰ ১০ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "বা সেনা"ৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

৫। একে অধিনিয়মৰ ধাৰা ২ ৰ দ্বাৰা আৰু অনুসূচী ১ ৰ দ্বাৰা 'বা নাবিক'ৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

এনে কোনো বিবৃতি, উৰা বাতৰি বা প্ৰতিবেদন ৰচনা কৰে, প্ৰকাশ কৰে বা প্ৰচাৰ কৰে, তেওঁ কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি [১][তিনি বছৰ] পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

[২][(২) বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ মাজত শত্ৰুতা, ঘৃণা বা দ্বেষ জন্মোৱা বা অভিবৃদ্ধি কৰা বিবৃতি - যিয়েই উৰা বাতৰি, ত্ৰাসকাৰী বাতৰি অন্তৰ্বিষ্ট কৰা কোনো বিবৃতি বা প্ৰতিবেদন এই অভিপ্ৰায়েৰে বা যাৰ দ্বাৰা এইটো সম্ভাব্য যে বিভিন্ন ধৰ্ম্মীয়, মূলবংশীয় ভাষা, আঞ্চলিক গোষ্ঠী সমূহ বা জাতিসমূহ বা সম্প্ৰদায় সমূহৰ মাজত শত্ৰুতা, ঘৃণা বা দ্বেষৰ চিন্তা, ধৰ্ম মূলবংশ, জন্মস্থান, নিবাস স্থান, ভাষা বা সম্প্ৰদায়ৰ আধাৰত জন্মায় বা অভি বৃদ্ধি কৰে, ৰচনা কৰে, প্ৰকাশিত কৰে বা প্ৰচাৰ কৰে, তেওঁ কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি তিনি বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা জৰিমনাৰে দণ্ডিত হব।

(৩) উপাসনাৰ স্থান আদিত সংঘটিত কৰা উপধাৰা (২) ৰ অধীনৰ অপৰাধ - যিয়েই উপধাৰা (২)ত বিনিৰ্দিষ্ট অপৰাধ কোনো উপাসনাৰ স্থানত বা ধৰ্মীয় উপাসনা বা ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানত নিযুক্ত হোৱা কোনো সমাবেশত কৰে, তেওঁ কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি পাঁচ বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব আৰু জৰিমনাৰ বাবেও দায়ী হব।]

ব্যতিক্ৰম- এনে কোনো বিবৃতি, উৰা বাতৰি বা প্ৰতিবেদন এই ধাৰাৰ অৰ্থৰ অন্তৰ্গত অপৰাধৰ পৰ্য্যায়ত নপৰে, যেতিয়া সেইটো ৰচনা কৰা, প্ৰকাশ কৰা বা প্ৰচাৰ কৰা ব্যক্তিজনৰ যুক্তিযুক্ত আধাৰ থাকে যে এনে বিবৃতি, উৰা বাতৰি বা প্ৰতিবেদন সত্য আৰু [৩][তেওঁ সদ্ভাৱপূৰ্বক আৰু পূৰ্বোক্ত এনে অভিপ্ৰায় বিনা] ৰচনা কৰিছে, প্ৰকাশিত কৰিছে বা প্ৰচাৰ কৰিছে।

আপৰাধিক ভীতিপ্ৰদৰ্শনৰ বাবে দণ্ড।

৫০৬। যিয়ে, আপৰাধিক ভীতি প্ৰদৰ্শনৰে অপৰাধটো কৰে, তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

যদি ভাবুকি মৃত্যু বা গুৰুতৰ আঘাত আদি ঘটোৱাৰ বাবে হয় - আৰু যদি ভাবুকিটো মৃত্যু বা গুৰুতৰ আঘাত ঘটোৱাৰ বাবে হয় বা কোনো সম্পত্তি জুই জ্বলাই নষ্ট কৰাৰ বাবে, বা মৃত্যুৰে বা [৪][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে, বা সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পৰা কাৰাবাসৰে দণ্ডণীয় কোনো অপৰাধ কৰাৰ বাবে, বা কোনো নাৰীক অসতীত্ব আৰোপ কৰাৰ বাবে হয়, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি সাত বছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

বেনামী পত্ৰযোগে আপৰাধিক ভীতি প্ৰদৰ্শন।

৫০৭। যিয়ে, বেনামী পত্ৰ যোগাযোগৰ দ্বাৰা, বা যিজন ব্যক্তিৰ দ্বাৰা ভাবুকিটো দিয়া হৈছে তেওঁৰ নাম বা বাসস্থান গোপনে ৰখাৰ বাবে সতৰ্কতা অৱলম্বন কৰি, আপৰাধিক ভীতি প্ৰদৰ্শনৰ অপৰাধটো কৰে, তেওঁ অন্তিম পূৰ্ববৰ্ত্তী ধাৰাত উপবন্ধিত দণ্ডৰ উপৰিও দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি দুবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, দণ্ডিত হব।

তেওঁক দৈৱিক অপ্ৰসন্নতাৰ পাত্ৰলৈ পৰিণত কৰিব বুলি বিশ্বাস কৰিবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰি কৰা কাৰ্য্য।

৫০৮। যিয়ে, কোনো ব্যক্তিক এনে কোনো কাৰ্য্য কৰিবলৈ স্বেচ্ছাপূৰ্বক কৰোৱায় বা কৰোৱাবলৈ প্ৰয়াস কৰে, যিটো কাৰ্য্য কৰিবলৈ সেই ব্যক্তিজন বিধি অনুসৰি আবদ্ধ নহয় বা এনে কোনো কাৰ্য্য কৰাত ত্ৰুটী কৰোৱায় যিটো কাৰ্য্য কৰিবলৈ বিধি অনুসৰি তেওঁ হকদাৰ, সেই ব্যক্তিজনক এনেদৰে বিশ্বাস কৰিবলৈ উৎপ্ৰেৰিত কৰি বা উৎপ্ৰেৰিত কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰি যে তেওঁ বা তেওঁ স্বাৰ্থন্বিত হোৱা যিকোনো ব্যক্তি দৈৱিক অপ্ৰসন্নতাৰ পাত্ৰ হব বা অপৰাধীজনৰ কোনো কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা দৈৱিক অপ্ৰসন্নতাৰ পাত্ৰত পৰিণত কৰা হব, যদিহে তেওঁ সেই কাৰ্য্যটো নকৰে যিটো তেওঁৰ দ্বাৰা কৰাবলৈ অপৰাধীজনৰ উদ্দেশ্য, বা যদিহে তেওঁ সেই কাৰ্য্যটো কৰে, যিটো কৰিবলৈ ত্ৰুটী কৰোৱাটো অপৰাধীজনৰ উদ্দেশ্য, তেন্তে তেওঁ দুই প্ৰকাৰৰ এটা কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি এবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

১। ১৯৬১ চনৰ ৪১ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৪ৰ দ্বাৰা "দুবছৰ"ৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

২। ১৯৬৯ চনৰ ৩৫ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

৩। ১৯৬৯ চনৰ ৩৫ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ৩ ৰ দ্বাৰা অন্তঃস্থাপিত।

৪। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।

দৃষ্টান্ত সমূহ

(ক) 'ক' ই 'জ'ৰ দুৱাৰ মুখত ধৰ্ণা ধৰি বহিলে, তেনেদৰে বহি, এনেদৰে বিশ্বাস কৰাবৰ অভিপ্ৰায়েৰে যে তেওঁ 'জ'ক দৈৱিক অপ্ৰসন্নতাৰ পাত্ৰত পৰিণত কৰিছে। 'ক' ই এই ধাৰাত পৰিভাষিত অপৰাধটো কৰিছে।

(খ) 'ক' ই 'জ' ক এনেদৰে ভাবুকি দিলে যে যদিহে 'জ' ই এটা নিৰ্দ্দিষ্ট কাৰ্য্য সম্পাদন নকৰে, তেন্তে 'ক'ই 'ক'ৰ নিজৰ সন্তানবোৰৰ এজনক বধ কৰিব, এনে পৰিস্থিতিত এনেদৰে বিশ্বাস কৰা হব যে বধটোৰ পৰিনামত 'জ' দৈৱিক অপ্ৰসন্নতাৰ পাত্ৰত পৰিণত হৈছে। 'ক'ই এই ধাৰাত পৰিভাষিত অপৰাধটো কৰিছে।

নাৰী এগৰাকীৰ শালীনতা ভঙ্গ কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে কৰা শব্দ, অঙ্গিভঙ্গি বা কাৰ্য্য।

৫০৯। যিয়ে, কোনো নাৰীৰ শালীনতা ভঙ্গ কৰাৰ অভিপ্ৰায়েৰে, কোনো শব্দ উচ্চাৰণ কৰে, কোনো ধ্বনি বা অঙ্গিভঙ্গি কৰে, বা কোনো বস্তু প্ৰদৰ্শন কৰে, এনে এটা অভিপ্ৰায়েৰে যে তেনে নাৰী গৰাকীয়ে তেনে শব্দ বা ধ্বনি শুনিব বা তেনে অঙ্গিভঙ্গি বা বস্তু দেখা পাব, বা তেনে নাৰীৰ গোপনীয়তা অতিক্ৰম কৰে, তেওঁ বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি এবছৰ পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

মাতাল ব্যক্তিৰ দ্বাৰা সাৰ্বজনিক স্থানত অসদাচৰণ।

৫১০। যিয়ে, মাতাল অৱস্থাত, কোনো সাৰ্বজনিক স্থানত বা এনে কোনো স্থানত য'ত প্ৰবেশ কৰাটো তেওঁৰ পক্ষে অনধিকাৰ প্ৰবেশ আৰু তাত তেওঁ নিজে এনেদৰে আচৰণ কৰে যে তেওঁ কোনো ব্যক্তিক বিৰক্তহে কৰিছে, তেওঁ বিনাশ্ৰম কাৰাবাসৰে, যাৰ অৱধি চৌবিশ ঘণ্টা পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে বা জৰিমনাৰে যি দহ টকা পৰ্য্যন্ত বিস্তাৰিত হব পাৰে, বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

অধ্যায় - ২৩

অপৰাধ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰাৰ বিষয়ে

আজীৱন কাৰাবাসৰে বা আন কাৰাবাসৰে দণ্ডণীয় অপৰাধ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰাৰ বাবে দণ্ড।

৫১১। যিয়ে, এই সংহিতাৰ দ্বাৰা [১][আজীৱন কাৰাবাস] ৰে বা কাৰাবাসৰে দণ্ডণীয় অপৰাধ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, বা তেনে অপৰাধ এটা সংঘটিত কৰোৱাবলৈ প্ৰয়াস কৰে, আৰু এনে প্ৰয়াস কৰোতে অপৰাধটোৰ সংঘটনৰ বাবে কোনো কাৰ্য্য কৰে, তেওঁ যি ক্ষেত্ৰত তেনেদৰে প্ৰয়াস কৰাৰ বাবে দণ্ড দিবলৈ এই সংহিতাৰ দ্বাৰা কোনো অভিব্যক্ত উপবন্ধ কৰা নাই, তেনে ক্ষেত্ৰত

[২][সেই অপৰাধৰ বাবে উপবন্ধিত কোনো প্ৰকাৰৰ সেই অৱধিৰ বাবে যি, যথাস্থিতি আজীৱন কাৰাবাসৰ আধা পৰ্য্যন্ত বা সেই অপৰাধৰ বাবে উপবন্ধিত দীৰ্ঘতম অৱধিৰ আধা পৰ্য্যন্ত বা সেই অপৰাধৰ বাবে উপবন্ধিত দীৰ্ঘতম অৱধিৰ আধা পৰ্য্যন্ত হব পাৰে] বা সেই অপৰাধৰ বাবে উপবন্ধিত জৰিমনাৰে বা উভয়েৰে দণ্ডিত হব।

দৃষ্টান্ত সমূহ

(ক) 'ক' ই বাকচ এটা ভাঙি খুলি ৰত্ন কিছুমান চুৰি কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিলে, আৰু তেনেদৰে খোলাৰ পাছত দেখিলে যে তাৰ ভিতৰত কোনো ৰত্ন নাই। তেওঁ চুৰি কৰাৰ বাবে কাৰ্য্য কৰিলে, আৰু সেই কাৰণে এই ধাৰাৰ অধীনত দোষী।

(খ) 'ক' ই 'জ'ৰ পকেটত তেওঁৰ হাতখন হেঁচি সুমুৱাই দি 'জ'ৰ পকেট মাৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিলে। 'জ'ৰ পকেটত একো নথকাত 'ক'ৰ প্ৰয়াসটো সফল নহল।

'ক' এই ধাৰাৰ অধীনত দোষী।

১। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা "আজীৱন নিৰ্বাসন"ৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত।

২। ১৯৫৫ চনৰ ২৬ নং অধিনিয়মৰ ধাৰা ১১৭ আৰু অনুসূচীৰ দ্বাৰা মূল শব্দৰ বাবে প্ৰতিস্থাপিত (১-১-১৯৫৬ ৰ পৰা প্ৰভাৱী হোৱাকৈ)।